

عبور از آخرین خوان کنکور

نزدیک به یک میلیون کنکوری از امروز تا یک هفته دیگر وقت دارند تا مسیر آینده تحصیلی خود را انتخاب کنند. گرچه در آزمون سراسری سال 91 همه کنکورهای مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، اما فقط 450 هزار نفر از داوطلبان آزمون سراسری، مجاز به انتخاب رشته در دوره‌های روزانه دانشگاه‌ها هستند.

داوطلبان از امروز تا 23 مرداد برای انتخاب رشته فرصت دارند عبور از آخرین خوان کنکور

نزدیک به یک میلیون کنکوری از امروز تا یک هفته دیگر وقت دارند تا مسیر آینده تحصیلی خود را انتخاب کنند. گرچه در آزمون سراسری سال 91 همه کنکورهای مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، اما فقط 450 هزار نفر از داوطلبان آزمون سراسری، مجاز به انتخاب رشته در دوره‌های روزانه دانشگاه‌ها هستند.

آخرین مهلت انتخاب رشته کنکور نیز تا بیست و سوم مرداد تعیین شده است و نتایج نهایی پذیرفته شدگان کنکور هم تا نیمه دوم شهریور اعلام می‌شود.

با این‌که سازمان سنجش اعلام کرده امسال ظرفیت پذیرش داوطلبان کنکور افزایش یافته است، اما همچنان رقابت برای انتخاب رشته محل‌های پرمقتضای ادامه دارد. در واقع وجود همین رقابت‌های نزدیک و تنگاتنگ برای قبول شدن در رشته‌های محبوب و دانشگاه‌های مطرح، فرآیند انتخاب رشته را به یک مرحله سرنوشت ساز و حساس تبدیل کرده است.

علاقه، نخستین شرط انتخاب رشته

اولویت قرار دادن رشته یا دانشگاه، بحثی است که همواره بین کارشناسان آموزشی مطرح می‌شود. در واقع پرسش اینجاست که کنکورهای در فرآیند انتخاب رشته، بیشتر به دانشگاه و شهر مورد نظرشان توجه کنند یا این که رشته مورد علاقه خود را در اولویت انتخاب رشته قرار دهند.

حسین توکلی، مشاور عالی سازمان سنجش به جام جم می‌گوید: معتقدم متقاضیان در انتخاب رشته باید ابتدا به علاقه خود اولویت دهند، زیرا هیچ کسی بهتر از خود داوطلب درخصوص استعدادها، توانایی‌های فکری، قابلیت‌های فیزیکی و خصوصیات اخلاقی، شناخت کامل ندارد. درحقیقت به دلیل همین نوع شناخت از ظرفیت‌های فکری و فیزیکی است که متقاضیان باید بر اساس شناختی که از علایق و توانایی‌های خود دارند، دست به انتخاب رشته بزنند.

او می‌افزاید: بارها دانشجویانی را دیده‌ام که بر اساس علاقه خود انتخاب رشته نکرده‌اند و پس از مدتی از دانشگاه انصراف داده یا مشروط شده‌اند.

افزایش شانس قبولی با بومی‌گزینی

توکلی با بیان این که داوطلبان باید در کنار معیار علاقه، به بومی‌گزینی هم توجه داشته باشند، تأکید می‌کند: داوطلبان نباید فراموش کنند که با انتخاب رشته محل‌های بومی، شانس قبولی‌شان بسیار افزایش می‌یابد، یعنی اگر داوطلب در این مرحله از کنکور نسبت به انتخاب رشته مورد علاقه‌اش در دانشگاه‌های شهر خودش اقدام کند، شانس قبولی‌اش زیادتر خواهد شد.

وی با اشاره به این که کنکورهای پس از انتخاب رشته و دریافت کد 15 حرفی، دیگر نمی‌توانند انتخاب رشته خود را تصحیح کنند، اظهار می‌کند: نباید داوطلبان به امید انتقالی گرفتن، دانشگاهی را در خارج از محدوده شهر خود انتخاب کنند، زیرا انتقال رشته و تغییر رشته — جز در موارد خاص — تقریباً ممنوع و به همین دلیل است که می‌گوییم کنکورهای مجاز به انتخاب رشته و دانشگاه مورد علاقه خود، نهایت دقت را به خرج دهند.

توکلی، کاهش مشکلات معیشتی را از دیگر فواید بومی‌گزینی می‌داند و می‌گوید: برخی از دانشگاه‌ها خوابگاه ندارند، اما با انتخاب رشته‌های بومی، دانشجوی دیگر مشکل خوابگاه نخواهد داشت؛ حتی بارها مشاهده شده که دانشجویی به دلیل مشکلات مالی، دوری از خانواده و شهر محل زندگی‌اش، در دانشگاه مشروط شده است، در حالی که اگر همین دانشجوی در شهر خودش درس می‌خواند، امکان بیشتری برای موفقیت تحصیلی‌اش وجود داشت.

مشاور عالی سازمان سنجش عنوان می‌کند: متقاضیان برای انتخاب رشته به شهر، ناحیه، استان و قطب محل زندگی خود کاملاً توجه کنند.

بهترین فرد برای انتخاب رشته، خود داوطلب

این روزها تا دلتان بخواهد موسسات خصوصی‌ای وجود دارد که مدعی هستند بهترین انتخاب رشته را برای داوطلبان کنکور انجام می‌دهند. جدای از موسسات خصوصی، پایگاه‌های انتخاب رشته نیز از سوی آموزش و پرورش در بسیاری از مدارس کشور برپا شده است.

برای نمونه، تاکنون در کلانشهر تهران بیش از 70 پایگاه انتخاب رشته از سوی مشاوران آموزش و پرورش دایر شده است که در ازای مشاوره‌های حضوری و نرم افزاری 17 هزار تومان از هر داوطلب کنکور دریافت می‌کنند.

گفته می‌شود در برخی مراکز انتخاب رشته از دانشجویانی که سال گذشته از سد کنکور گذشته‌اند، به عنوان کارشناس انتخاب رشته استفاده می‌کنند، در حالی که گذراندن دو ترم دانشگاهی نمی‌تواند ملاک شناخت از همان رشته دانشگاهی شود، چه رسد به این که از این دانشجویان به عنوان کارشناس انتخاب رشته استفاده شود.

در چنین فضایی که هر موسسه و پایگاهی برای سودآوری بالاتر تلاش می‌کند تا داوطلبان بیشتری را برای مشاوره‌های انتخاب رشته جذب کند، مشاور عالی سازمان سنجش معتقد است بهترین فردی که می‌تواند برای داوطلب انتخاب رشته کند، خود داوطلب است.

وی می‌افزاید: پایگاه‌های انتخاب رشته‌ای که در سطح شهر فعالیت می‌کنند، فقط می‌توانند در حد یک مشاوره آموزشی به داوطلب کمک کنند، اما حتماً باید خود داوطلب به انتخاب رشته نهایی دست بزند. در واقع مشاوره گرفتن از مشاوران مجرد بدنیست و اتفاقاً خیلی هم خوب است، اما نباید این مشاوران، انتخاب رشته نهایی را برای داوطلب انجام دهند.

توکلی در خصوص مجاز بودن یا نبودن پایگاه‌های انتخاب رشته هم می‌گوید: نمی‌خواهم درباره قانونی بودن یا نبودن این پایگاه‌های دولتی و غیر دولتی انتخاب رشته حرفی بزنم، اما باید عنوان کنم که هیچ کدام از مشاوران سازمان سنجش در پایگاه‌های انتخاب رشته فعالیت نمی‌کنند.

وی اظهار می‌کند: این گونه موسسات دولتی و خصوصی، کارشان باید مشاوره دادن به داوطلب باشد، اما باز هم می‌گویم که هر فردی بیشترین آگاهی را درباره توانایی‌های خود دارد و به همین دلیل باید انتخاب رشته نهایی را خود فرد داوطلب انجام دهد.

مشاور عالی سازمان سنجش درباره نرم افزارهای انتخاب رشته هم می‌گوید: نرم افزار انتخاب رشته‌ای را که بر اساس اطلاعات کنکور سال 90 در سایت سازمان سنجش قرار داده‌ایم، می‌تواند به عنوان یک راهنما برای داوطلبان مفید باشد، اما نباید فقط به این نرم افزارها اتکا شود؛ بلکه داوطلب می‌تواند بر اساس همان معیارهای اصولی که توضیح دادیم، انتخاب رشته‌ای درست انجام دهد.

از انتخاب رشته‌های نیمه متمرکز غافل نشوید

بسیاری از داوطلبان کنکور درباره محتوای رشته‌ها، امکانات دانشگاه‌ها و فرصت‌های شغلی رشته‌های مختلف آگاهی لازم را ندارند، البته بخشی از این ناآگاهی به نبود اطلاع‌رسانی کافی به داوطلبان درباره محتوای رشته‌ها برمی‌گردد و بخشی هم به این دلیل است که خیلی از داوطلبان پرتلاش کنکور، وقت و فرصتی برای تحقیق درباره رشته‌های مختلف نداشته‌اند.

کامران صداقت، جامعه شناس و پژوهشگر مسائل آموزشی هم در خصوص کم آگاهی بسیاری از داوطلبان در فرآیند انتخاب رشته به جام جم می‌گوید: خیلی از داوطلبان کنکور درباره رشته‌های نیمه متمرکز آگاهی لازم را ندارند، در حالی که این رشته‌ها از فرصت‌های شغلی بسیار خوبی برخوردار است.

این مدرس دانشگاه یادآوری می‌کند: خیلی از داوطلبان نمی‌دانند که مطابق قوانین جدید نظام وظیفه، امسال همه داوطلبان پسری که در مقطع پیش دانشگاهی فارغ التحصیل می‌شوند - حتی اگر در هیچ کدام از سال‌های تحصیلی هم مردود نشده باشند - نمی‌توانند به امید قبولی در آزمون سراسری سال بعد که در تیرماه برگزار خواهد شد شرکت کنند؛ اما می‌توانند در سایر آزمون‌هایی که قبل از خرداد 1392 و از سوی دانشگاه‌های دیگر برگزار می‌شود، شرکت کرده و به دانشگاه راه یابند.

وی با اشاره به نقش چشم و همچشمی‌ها در فرآیند انتخاب رشته نیز می‌گوید: بسیار مهم است که داوطلب در انتخاب رشته، حتماً در

وهله اول به علاقه واقعي خود، تطبيق رشته با جنسيت داوطلب و نزديكي متقاضي به محل دانشگاه توجه كند و همچنين مراقب باشد كه انتخاب رشته اش تحت تاثير چشم و همچشمي هاي اقوام و دوستان قرار نگيرد.

اين پژوهشگر مسائل آموزشي هشدار مي دهد: كنكوري ها براي انتخاب رشته نهايي، تمام و كمال به كافي نت ها اعتماد نكنند و در حين انتخاب رشته تلاش كنند خودشان نسبت به پر كردن فهرست رشته هاي مورد علاقه اقدام كنند.

امين جالوند / گروه جامعه